

53, 35. — 3) *das Bestehen* —, *Halten auf Etwas*: नासा (स्त्रीषां) वयसि संस्थितिः Spr. 3822. ohne Ergänzung *Ausdauer, Beharrlichkeit* (in gutem Sinne) HARIV. 2783. BHĀG. P. 4, 22, 49. — 4) *Gestalt, Form* MBH. 5, 5894. R. 4, 41, 58. Ind. St. 10, 280. MĀRK. P. 54, 31. 61, 2. तदा संविदिति व्याता प्राणायामस्य संस्थितिः *Form, Stufe* 39, 25. — 5) *eine festgesetzte Ordnung*: संस्थितौ प्रकृतायां तु चतुर्वर्णस्य सर्वशः VĀJU-P. bei Muir. ST. 1, 31. न लोकः संस्थितेर्भेदेति KĀM. NITIS. 3, 39. — 6) *Beschaffenheit, Natur, Wesen* JĀGŪ. 3, 104. MĀRK. P. 68, 3. BHĀG. P. 1, 18, 3. एवंसंस्थितिका सिद्धिरियं लोकस्य MBH. 3, 1260. — 7) *Abschluss, Feststellung*: यज्ञस्य TS. 6, 4, 5, 2. 7, 5, 1, 4. TBA. 3, 8, 5. — 8) *Ende*: स्वाहृदकस्य पुरतो दृश्यते लोकसंस्थितिः VP. 2, 4, 94. मृदापुरूप° BHĀG. P. 12, 12, 8. इमां को नु लभेत संस्थितिम् so v. a. *Tod* (diese Bed. kennt ÇABDĀRTHAK. bei WILSON) 3, 19, 27. — 9) *constipatio, Stockung, Verstopfung*: अण्णायाः des Uterus SUÇR. 2, 217, 6.

संस्पर्धा (von स्पर्ध् mit सम् f. *Wettstreit, Wettseifer, Eifersucht, Neid* BHĀG. P. 3, 1, 21. 11, 23, 18. नन्द्रीश° RĀGĀ-TAR. 1, 124.

संस्पर्धिन् (wie eben) adj. *eifersüchtig, neidisch* BHĀG. P. 11, 6, 12.

संस्पर्श (von स्पर्श् mit सम्) 1) m. *Berührung* AV. 8, 2, 16. KHAND. UP. 3, 13, 8. संस्पर्श जिगमिषेत् KAUSH. UP. 2, 4. JĀGŪ. 2, 215. °ज्ञा भोगाः BHĀG. 5, 22. येन P. 3, 3, 116. R. 3, 49, 44. KUMĀRAS. 3, 36. ÇĀK. 32, 15. BHĀG. P. 7, 4, 41. संस्पर्श येनासौ प्रतिययते *das durch Berührung erzeugte Gefühl* 3, 6, 16. in comp. mit dem *Berührten* oder *Berührenden*: नुर° KAUC. 141. प्राण° MAITRĀJUP. 6, 26. षूद्र° M. 5, 104. R. 3, 43, 31. 5, 13, 59. 35, 44. fg. 6, 101, 9. Spr. 3295. अग्निष्ठ° (II) 6328. VARĀH. BRH. S. 48, 53. 50, 11. 51, 14. KATHĀS. 104, 186. RĀGĀ-TAR. 3, 437. 6, 84. NILAK. 126. MĀRK. P. 43, 14. 116, 25. BHĀG. P. 4, 9, 43. 7, 13, 26 (मनः°). PAÑĀT. 93, 1. 198, 13. 250, 4. am Ende eines adj. comp. (f. आ): लब्ध° KATHĀS. 37, 17. परिवर्जितसंस्पर्शा निजभार्याः 36, 45. घोर° (अग्नि) AIT. BR. 3, 4. ÇĀÑKĀ. BR. 1, 1 (°तम superl). मुख° *angenehm bei der Berührung* MBH. 2, 357. 4, 933. 13, 3822. वज्र° *bei der Berührung einem Donnerkeil ähnlich* 3, 12175. राङ्गवाजिन° R. (GORR. 2, 30, 14. वज्रामि° 65, 41. 3, 57, 4. अश्वर्क° BHĀG. P. 10, 76, 24. — 2) f. आ *eine best. wohlriechende Pflanze* (= जनी u. s. w.) AK. 2, 4, 5, 19. — Vgl. कील°, दुःख°, राङ्ग°, शीत°.

संस्पर्शन (wie eben) 1) adj. *berührend*: गात्रसंस्पर्शनानि (nach der Lesart der ed. Bomb.) nach NILAK. so v. a. *Gewänder* MBH. 2, 200. — 2) n. *das Berühren, Berührung* ÇĀÑKĀ. ÇR. 7, 5, 11. MĀRK. P. 24, 38. BHĀG. P. 10, 32, 15. स्त्रीषाम् SUÇR. 1, 70, 2. अग्निः Comm. zu ÂÇV. ÇR. 5, 6, 26. उखा° MBH. 12, 11669. स्थल° 13, 2662. शीतोदक° SUÇR. 1, 258, 9.

संस्पर्शिन् (wie eben) adj. *berührend*: प्रेत° JĀGŪ. 3, 14. कस्तूरीमृग° (अनिल) RĀGĀ-TAR. 4, 170.

संस्पर्ष् (wie eben) adj. dass.: तद्वीटिका° (प्रियतम) Spr. (II) 2665.

संस्पर्ष्टर् (wie eben) nom. ag. zur Erklärung von पृष्णि Nir. 2, 11.

संस्फाल (von स्फल् mit सम्) m. *Widder, Schaf* TRIK. 2, 9, 24.

संस्फीय gaṇa धूमादि zu P. 4, 2, 127. — Vgl. संस्फीयक.

संस्फुट (von स्फुट् mit सम्) adj. *aufgeblüht* ÇABDAR. im ÇKDR.

संस्फोट m. = संस्फोट BHAR. zu AK. 2, 8, 73 nach ÇKDR. H. 796. Schol. — Vgl. संफोट.

संस्फोट (von स्फुट् mit सम्) m. *Kampf, Schlacht* AK. 2, 8, 73. H. 796.

VII Theil.

HALĀJ. 2, 298.

संस्मरण (von स्मर् mit सम्) n. *das Gedenken, Sicherinnern* (das obj. im gen.) KUMĀRAS. 3, 3. Verz. d. Oxf. H. 62, a, 12. 106, a, 20. 30. BHĀG. P. 1, 19, 33. PAÑĀT. 3, 9, 22. HALĀJ. 5, 97.

संस्मरणीय (wie eben) adj. *dessen man sich erinnern muss, nur noch in der Erinnerung lebend* Spr. (II) 347.

संस्मारक (vom caus. von स्मर् mit सम्) adj. *erinnernd an* (geht im comp. voran) KHANDOM. 99.

संस्मरण (wie eben) n. = स्मरण (die ed. Bomb. स स्मरणां st. संस्मरणां) *das Ueberzählen* (des Viehes) MBH. 3, 14854.

संस्मृति (von स्मर् mit सम्) f. *das Gedenken, Erinnerung an* (gen. oder im comp. vorgehend) Kir. 18, 27. KHANDOM. 157. Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 503, Cl. 7. तत्संस्मृतिं प्रति *so weit die Erinnerung daran reicht, so viel davon im Gedächtniss geblieben ist* VARĀH. BRU. S. 56, 31. संस्मृतिं लभ् *sich Jmdes oder einer Sache wieder erinnern* KATHĀS. 55, 206.

संस्पन्दिन् (von स्पन्द् mit सम्) adj. *zusammenfließend*: कृदौ ÇĀÑKĀ. ÇR. 16, 18, 10.

संस्त्रव (von स्त्रु mit सम्) m. = संस्त्राव Vop. 26, 36. 1) *Zusammenfluss*: काफसंस्त्रव (so) SUÇR. 2, 521, 1. — 2) *zusammenlaufender Rest* von *Flüssigem, Neige* RV. 9, 113, 5. ÇAT. BR. 3, 5, 2, 13. 9, 2, 32. 4, 2, 1, 29. 5, 5, 2, 3. 14, 9, 3, 4. AIT. BR. 2, 30. PĀR. GRH. 1, 11, 2. ÂÇV. GRH. 4, 7, 15. JĀGŪ. 1, 284. 247. षुक्रामन्थि° KĀTJ. ÇR. 22, 5, 25. Rest überh.: नाराचैः — *विषाणालसंस्त्रवैः* (°संस्त्रयैः ed. Bomb. und dieses = एकदेश nach NILAK.) so v. a. *Theilchen davon, Splitter* MBH. 7, 1388. — 3) *Stiessen des Wasser*: नद्यः शोषितसंस्त्रवाः R. 7, 101, 6.

संस्त्रवण (wie eben) n. in गर्भ° = गर्भस्त्राव *Fehlgeburt* SUMANTU bei KULL. zu M. 5, 66.

संस्त्रवभाग adj. = संस्त्रावभाग *dem die Neige gehört* VS. 2, 18.

संस्त्रष्टर् (von स्त्र् mit सम्) nom. ag. *in Berührung stehend, Etwas zu thun habend mit*: परिद्रष्टा गुणानां तु संस्त्रष्टा मन्यते यथा MBH. 12, 10520: vgl. 7107. 9019.

संस्त्राव (von स्त्रु mit सम्) m. P. 3, 1, 141. = संस्त्रव Vop. 26, 36. 1) *Zusammenfluss* AV. 1, 15, 3. 4. *Ansammlung von Eiter* u. s. w. SUÇR. 2, 269, 13. 302, 16. — 2) *Neige, Rest* TS. 3, 1, 6, 6. KĀTH. 28, 7. ÇĀÑKĀ. GRH. 1, 16, 7 in Ind. St. 5, 337. — Vgl. कर्ण°.

संस्त्रावभाग adj. = संस्त्रवभाग TS. 1, 1, 28, 1. TBA. 3, 3, 7.

संस्त्राव्य (von संस्त्राव) adj. *zusammengeflossen, gemischt*: क्विस् AV. 1, 15, 1. 2, 26, 3. 19, 1, 1.

संस्वेद (von स्विद् mit सम्) m. *Schweiss* MBH. 3, 15454. °ज्ञाः *aus Schweiss* (erwärmter Feuchtigkeit) *entstanden* (Würmer, Insecten u. s. w.) 1, 3587. 14, 1134. BURNOUR, Intr. 593. VJUP. 63. — Vgl. स्वेद.

संस्वेदयु ved. adj. Schol. zu P. 3, 2, 170. 7, 4, 35. VĀRT. 2.

संस्वेदिन् (von स्विद् mit सम्) adj. *schwitzend* SUÇR. 2, 532, 7.

संस्तैन् (von कृन् mit सम्) f. etwa *Schichte*: स्तीषां अंस्य संस्तैः विश्वत्रयाः RV. 3, 1, 7. = पुञ्जीभूत ŚĪ.

संस्तु s. u. कृन् mit सम्.

संस्तज्ञान adj. *dessen Kniee* (beim Gehen) *sich berühren* SĪHASĪKA